

«Затверджую»

ректор Національної музичної академії

України імені П. І. Чайковського

доктор філософії, професор,

заслужений піяць мистецтв України

М. О. Тимошенко

2024 р.

ВІСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне
та практичне значення результатів дисертації

Чжан Хань

на тему «Український камерно-інструментальний ансамбль ХХ століття:
композиторська творчість та виконавська практика»

на здобуття ступеня доктора філософії

за спеціальністю 025 — «Музичне мистецтво»

з галузі знань 02 — «Культура і мистецтво»

ВИТЯГ

з протоколу № 2

засідання кафедри історії української музики та музичної фольклористики

Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського

від «25» вересня 2024 року

ПРИСУТНІ: члени кафедри історії української музики та музичної фольклористики доктор мистецтвознавства, професор М. Д. Копиця (зав. кафедри); кандидат мистецтвознавства, в. о. професора О. Г. Таранченко; кандидат мистецтвознавства, доцент О. М. Давидова; доктор мистецтвознавства, доцент, в. о. професора Т. В. Гусарчук; кандидат мистецтвознавства, в. о. професора Л. А. Гнатюк; кандидат мистецтвознавства, в. о. доцента Р. Є. Станкович-Спольська; кандидат мистецтвознавства, доцент О. О. Дерев'янченко; доктор мистецтвознавства, професор І. Б. Савчук (науковий керівник); кандидат мистецтвознавства, доцент О. Ю. Волосатих; кандидат мистецтвознавства, професор Є. В. Єфремов; доктор мистецтвознавства, в.о. професора І. В. Клименко; кандидат мистецтвознавства, в.о. професора О. В. Путятицька (секретар кафедри, рецензент).

Зaproшені фахівці: доктор мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії та історії культури НМАУ ім. П. І. Чайковського М. Ю. Северинова (рецензент).

ПОРЯДОК ДЕННИЙ: Обговорення наукової доповіді аспіранта кафедри історії української музики та музичної фольклористики Національної музичної

академії України імені П. І. Чайковського Чжан Хань за результатами дисертації «Український камерно-інструментальний ансамбль ХХ століття: композиторська творчість та виконавська практика» на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 — «Музичне мистецтво» з галузі знань 02 — «Культура і мистецтво».

Тема дисертаційної роботи «Український камерно-інструментальний ансамбль ХХ століття: композиторська творчість та виконавська практика» передана на засіданні Вченої ради Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського від 27 березня 2024 року (Протокол № 7).

Науковий керівник — доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри історії української музики та музичної фольклористики *Савчук Ігор Борисович*.

СЛУХАЛИ: наукову доповідь аспіранта кафедри історії української музики та музичної фольклористики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського Чжана Ханя «Український камерно-інструментальний ансамбль ХХ століття: композиторська творчість та виконавська практика» за матеріалами дисертації на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 — «Музичне мистецтво» з галузі знань 02 — «Культура і мистецтво».

Чжан Хань доповів основні положення дисертаційної роботи: актуальність, наукову новизну, практичну цінність, використання результатів дисертації.

ВИСТУПИЛИ:

Поставили запитання:

Доктор мистецтвознавства, професор, зав. кафедри *М. Д. Копиця*; кандидат мистецтвознавства, доцент, в. о. професора *О. Г. Таранченко*; доктор мистецтвознавства, доцент, в. о. професора *Т. В. Гусарчук*; кандидат мистецтвознавства, доцент *О. О. Дерев'янченко*; кандидат мистецтвознавства, доцент *О. М. Давидова*; кандидат мистецтвознавства, доцент, в. о. професора *Л. А. Гнатюк*; кандидат мистецтвознавства, доцент *О. Ю. Волосатих*

Рецензенти:

перший рецензент — доктор мистецтвознавства, доцент, професор кандидат мистецтвознавства, доцент, професор кафедри теорії та історії культури НМАУ ім. П. І. Чайковського *М. Ю. Северинова* (*відгук позитивний*);

другий рецензент — кандидат мистецтвознавства, доцент, в. о. професора кафедри історії української музики та музичної фольклористики доцент *О. В. Путятицька* (*відгук позитивний*);

науковий керівник — доктор мистецтвознавства, професор, професор кафедри історії української музики та музичної фольклористики *I. Б. Савчук* (*виступ позитивний*).

Взяли участь у обговоренні роботи: доктор мистецтвознавства, професор *M. Д. Копиця*, кандидат мистецтвознавства, доцент, в. о. професора *O. Г. Таранченко*; кандидат мистецтвознавства, доцент *O. М. Давидова*; доктор мистецтвознавства, доцент, в. о. професора *T. В. Гусарчук*; доктор мистецтвознавства, доцент *I. В. Клименко*; кандидат мистецтвознавства, в. о. професора *L. A. Гнатюк*; кандидат мистецтвознавства, в. о. доцента *P. Є. Станкович-Спольська*; кандидат мистецтвознавства, доцент *O. О. Дерев'янченко*; кандидат мистецтвознавства, доцент *O. Ю. Волосатих*; кандидат кандидат мистецтвознавства, доцент, в. о. професора *Є. В. Єфремов* (*виступи позитивні*).

УХВАЛИЛИ: На підставі експертизи дисертаційної роботи, доповіді здобувача, запитань присутніх і відповідей здобувача, обговорення учасниками заідання основних положень дисертації та виступів наукового керівника й рецензентів прийняти такий висновок щодо дисертаційної роботи Чжан Хань за результатами дисертації «Український камерно-інструментальний ансамбль XX століття: композиторська творчість та виконавська практика»:

ВІСНОВОК

щодо дисертаційної роботи Чжан Хань за результатами дисертації «Український камерно-інструментальний ансамбль XX століття: композиторська творчість та виконавська практика»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження та її зв'язок із планами наукової діяльності академії.

Актуальність. Камерно-інструментальне мистецтво є важливою частиною художнього дискурсу української культури. Камерна творчість українських митців синтезує у своїй художньо-діалогічній єдності стиль історичної доби, індивідуальну стилістику та відповідні виконавські форми, оприявнюючи сутнісні риси національної музичної культури у їхній художньо-історичній взаємозумовленості. Художній дискурс камерно-інструментального мистецтва маніфестує національну культурну ідентичність у її діалозі з декількома хвилями європейського авангарду та прагненням до оновлення виконавської виражальності, що віddзеркалює сутнісні зміни доби у дихотомії авторський задум — виконавське втілення.

Художньо-виконавський діалог у сфері камерно-інструментальної творчості визначає специфіку розвитку та трансформаційних змін української камерно-інструментальної культури. Його формування безпосередньо пов'язане з тим,

що спільнота камерно-інструментальних виконавців традиційно має суттєвий вплив на характер і спрямування композиторських пошуків, а отже й виконавських втілень. Камерно-інструментальна виконавська творчість постає як форма діалогу всередині музичного задуму, як пошук виконавської взаємодії учасників ансамблю в процесі формування розширеної і збагаченої темброво-звукової палітри музичної тканини. Тож її наукове осмислення дає можливість простежити розвиток камерної культури за багатьма формальними зрізами.

Художній діалог як співтворчість виконавець — композитор став важливим підґрунтам для розширення музичного репертуару, репрезентуючи вектори еволюції різних камерно-інструментальних жанрів в українській музиці ХХ — початку ХХІ століття. Таку діалогічність важливо аналізувати комплексно, на декількох рівнях: індивідуальний стиль композитора, вписаний у стильовий контекст епохи й національної школи, постає під впливом діяльності камерно-інструментальних спільнот, що в діалозі з композиторським задумом долучаються до вироблення нових художніх рішень у формуванні виконавського образу твору.

Потрібно наголосити, що тенденція до камернізації музичних жанрів є визначальною для європейської та української музичної культури ХХ століття, розвиток якої характеризується помітним зростанням числа камерно-інструментальних творів у доробку чи не кожного композитора. Діалог виконавець — композитор спонукає до урізноманітнення музичних форм, трансформації академічних формотворчих канонів. У просторі української камерної музики першої половини ХХ століття ця тенденція простежується у розвитку класичних традицій, збагачених індивідуальним інтонаційним прочитанням та прагненням до мінімізації засобів музичної виразності: лаконічні форми, невеликі виконавські склади, використання персоніфікованих тембрів тощо.

Отже, у вершинних творах українських митців можна простежити іманентні риси композиторсько-ви-конавського діалогу, базовані на видозмінах в усталених академічних жанрах, трансформаціях усталених жанрових конфігурацій, появлі найрізноманітніших жанрових прецедентів, посиленні інтонаційної єдності багаточастинної композиції тощо. Для сучасного виражального поля камерної музики, відкритого до експерименту, характерними стають звукозображеність та колористичність, кристалізація індивідуальних, специфічних тембрових властивостей кожного інструмента, а отже, поява цілої низки модифікованих та нових прийомів техніки гри на музичних інструментах та видозміна камерно-ви-конавських форм її презентації.

Підсумовуючи вищесказане, варто зазначити, що в розвитку камерної музики першої половини ХХ століття виокремлюються два вектори. З одного боку, розширення інструментального складу камерного ансамблю і його наближення до оркестрового звучання привело до того, що камерно-інструментальні жанри укрупнюються, спостерігається синтез камерного ансамблю і симфонічного ми-

слення (як приклад, камерно-інструментальні пошуки Б. Лятошинського зрілого періоду, серед найпоказовіших творів — «Український квінтет» 1942 року). З другого боку, в результаті експериментування з жанровими моделями камерно-інструментальної музики у річищі авангардних пошуків утворюються жанри змішаного типу з ознаками камерності та відповідним темброво-звуковими та виконавсько-виражальними новаціями: нетрадиційні для академічного виконавства поєднання інструментів в ансамблях, застосування алеаторичних принципів композиції й виконання музичного твору, впровадження у виконавство ще донедавна незвичних способів звукостворення тощо.

Запропоноване в дисертації розуміння окресленої проблематики зумовлене багаторівневістю художнього діалогу у просторі камерно-інструментальної культури. Художній діалог розглянуто як:

- безпосередню взаємодію між виконавцем і композитором, що веде до розширення темброво-звукової палітри та інших виражальних засобів композиторських пошуків у камерно-інструментальній сфері;

- діалог між автором та художнім стилем або стильовим напрямом доби, що впливає на формування етапно-трансформаційних змін в українській камерно-інструментальній культурі ХХ — початку ХХІ століття);

- художньо-виконавський діалог, взаємодію інтерпретаторів у формуванні спільної доктрини виконавського втілення авторського задуму через схожість підходів, виконавсько-стилістичних рішень, спільне розуміння стильового образу автора та стильових наративів епохи, у якій він творив.

Актуальність описаних проблем, їх теоретичне та практичне значення зумовили вибір теми дослідження, його мету та завдання.

Мета дослідження — виявити сутнісні ознаки камерно-інструментальної творчості у просторі української культури ХХ — початку ХХІ століття, її жанрово-стильові та виконавсько-стилістичні особливості як прояв художньої діалогічності між композиторським задумом та виконавською практикою.

Завдання дослідження:

- охарактеризувати поняття художнього діалогу та його зasadничу роль у музикознавчому, композиторсько-стильовому та виконавсько-виражальному дискурсах для формування світоглядних наративів митця, жанрово-стильової картини камерно-інструментальної музики ХХ — початку ХХІ століття;

- дослідити багаторівневі культурно-історичні та мистецькі процеси, що визначали основні етапи у розвитку українського камерно-інструментального мистецтва;

- охарактеризувати пошуки українських композиторів першої половини ХХ століття у царині камерно-інструментальної музики через окреслення «школи Лисенка» і «школи Лятошинського» як двох візій розвитку української культури;

— простежити еволюцію української камерно-інструментальної музики другої половини ХХ — початку ХХІ століття у контексті художнього діалогу між академічною традицією та авангардом;

— проаналізувати художньо-образні та виконавські компоненти знакових камерно-інструментальних творів М. Ли-сен-ка, Б. Лятошинського, В. Косенка, Д. Кле-ба-нова, А. Што-га-рен-ка, І. Шамо, М. Ско-трика, Л. Грабов-сько-го, С. Крутикова, Є. Стан-ко-ви-ча, І. Карабиця, Ю. Гомельської, С. За-житъ-ка, В. Рун-ча-ка, А. Чібалашвілі та ін. українських композиторів з метою виявлення їх типології;

— визначити основні тенденції сучасної камерно-інструментальної тво-рочості крізь призму художньо-стильової та художньо-виконавської діалогічності та у зв'язку з новітніми принципами функціонування камерно-інструментального колективу.

Об'єкт дослідження — українська камерно-інструментальна культура ХХ — початку ХХІ століття у її етапно-трансформаційних видозмінах.

Предмет дослідження — художньо-стильова та художньо-виконавська діалогічність як взаємозумовлений процес у просторі взаємодії між виконавцем, композитором, стильовою динамікою доби та академічними канонами камерно-інструментальних жанрів.

Теоретичну базу дослідження склали:

— концепції художнього діалогу як феномена культури та особливості його прояву у працях українських та європейських науковців — О. Самойленко, М. Бахтіна, Р. Ляхман, К. Гіршкопа, Д. Шеферда, М. Ангерера та ін.

— теоретичні викладки з історії української музики, де розглянуто особливості жанрово-стильового поля камерної творчості у драматургічній єдиності авторського задуму з виконавським втіленням — М. Боровик, О. Зав'ялова, А. Кравченко, Л. Повзун, І. Польська та ін.

— дослідження В. Москаленка про феномен музичної інтерпретації

— науково-практичні дослідження композиторів про жанрово-стильові та виконавські обрії камерної творчості М. Денисенко, О. Козаренка, С. Людкевича, А. Чібалашвілі;

— наукові розвідки відомох українських камерних виконавців про особливості сценічного прочитання камерно-інструментальних творів — статті Т. Арсенічевої, Б. Деменка, Т. Менцінського, І. Царевич та ін.

Матеріал дослідження склали камерно-інструментальні твори українських композиторів ХХ — початку ХХІ століття, що презентують різні підходи до художнього діалогу з академічним, національним та авангардним культурними пластами.

Роботу виконано на кафедрі історії української музики та музичної фольклористики Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського і відповідає змісту перспективного тематичного плану науково-дослідної роботи

НМАУ ім. П. І. Чайковського, зокрема темі № 3 «Українська музична культура: культурологічні, соціологічні, художньо-естетичні, педагогічні та виконавські аспекти».

2. Формулювання наукового завдання, нове вирішення якого отримано в дисертації.

Дисертацію Чжана Ханя «Український камерно-інструментальний ансамбль XX століття: композиторська творчість та виконавська практика» присвячено вирішенню актуального наукового завдання — простежити етапні зміни у формуванні української камерно-інструментальної культури XX століття поряд з виконавською практикою, увагою до жанрово-стилістичних аспектів творчості композитора та стилістичного їхнього втілення у часопросторі виконавської інтерпретації, культурного та історичного контексту, концертної діяльності виконавських спільнот та впливу персоналій на розвиток цього жанру музичної творчості.

Проаналізовано камерно-інструментальні контент творів українських композиторів в еволюційно-етапній єдиності розвитку у кількох напрямках: зasadничий (твори М. Лисенка, Б. Лятошинського, В. Косенка та ін.), повоєнний традиційний (доробок Д. Клебанова, І. Шамо, А. Штогаренка та ін.), авангардний (пошуки Л. Грабовського, С. Крутікова та ін.), синтезуючий (задуми І. Карабиця, Є. Станкович, М. Скорик та ін.), «нова хвиля» (композиції Ю. Гомельської, С. Зажитька, В. Рунчака, А. Чібалашвілі та ін.) з метою виявлення їх художньо-образних і виконавських компонентів.

3. Наукові положення, розроблені особисто дисидентом, та їх новизна.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше:

- камерно-інструментальну творчість українських композиторів XX — початку ХХІ століття розглянуто в аспекті художньо-стильової та художньо-виконавської діалогічності та досліджено у нерозривній єдиності композиторської і виконавської творчості;

- проаналізовано динаміку жанрового та виконавського поля камерно-інструментальної творчості як цілісної системи, що сформувалася в результаті художнього діалогу між академічною традицією, національною культурою та авангардними пошуками ХХ століття;

- введено до наукового обігу пласт української камерно-інструментальної музики ХХ — початку ХХІ століття, показового з точки зору художнього діалогу композитор — виконавець.

Набуло подальшого розвитку дослідження:

- ролі камерно-інструментальної творчості у формуванні національного дискурсу української культури;

- основних векторів та форм презентації камерно-інструментальної культури у дискурсі концертно-виконавської та фестивальної діяльності;
- сучасних форм камерно-інструментальної творчості у їх взаємодії з новітніми технологіями в просторі музичної культури України.

4. Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які захищаються.

Обґрунтованість та достовірність наукових положень, результатів і висновків дисертації забезпечені коректним застосуванням сучасних методів дослідження:

- порівняльно-історичний метод у розгляді еволюції камерно-інструментальної культури України ХХ — початку ХХІ століття;
- історико-хронологічний метод у виявленні особливостей становлення та розвитку української камерно-інструментальної творчості у її цілісному сприйнятті та осмисленні;
- метод узагальнення у визначенні ролі камерно-інструментальної музики у розвитку української музичної історії ХХ — початку ХХІ століття як важливо-го складника європейського художнього дискурсу;
- феноменологічний метод у розкритті сутності камерно-інструментально-го художнього діалогу;
- структурно-функціональний метод в аналітиці щодо структурних елементів музичного тексту та особливостей їхнього виконавського втілення;
- індуктивний метод у з'ясуванні місця й ролі камерно-інструментальної творчості в цілісній системі музично-жанрових зв'язків;
- метод цілісного аналізу в окресленні принципів художнього діалогу *композитор — виконавець*;
- типологічний метод у класифікації й узагальненні виконавсько-художньої діалогічності як основи діяльності камерно-інструментального колективу.

5. Рівень теоретичної підготовки здобувача, його особистий внесок у розв'язання конкретного наукового завдання. Рівень обізнаності здобувача з результатами наукових досліджень інших учених.

Здобувач показав високий рівень теоретичної підготовки. Теоретичну основу дослідження складають:

- праці науковців, у яких досліджено функціонування камерної культури ХХ — початку ХХІ століття (В. Андрієвська, О. Берегова, Н. Дика, О. Зав'ялова, О. Зінькевич, Л. Кияновська, О. Козаренко, А. Кравченко, І. Польська, А. Понькіна, І. Савчук, Б. Сюта та ін.);
- праці, де актуалізовано питання художнього діалогу як феномена культури та його особливості (О. Самойленко, М. Бахтін, Р. Ляхман, К. Гіршкоп, Д. Ше-

ферд, М. Ангерер), роль художнього діалогу у драматургічній єдності задуму та його виконавському втіленні (Ю. Грібіненко, І. Сосницький, А. Кравченко);

– монографічні дослідження з історії камерно-інструментального ансамблю та теоретичних аспектів його формування в європейському культурному просторі (М. Боровик, Т. Гайдамович, О. Зав'ялова, А. Кравченко, Л. Повзун, І. Польська, Л. Раaben, І. Савчук, Б. Смальман та ін.);

– наукові праці про теоретичні аспекти музичної інтерпретації (О. Бензюк, О. Вороновська та Ч. Синьюй, М. Гейченко, В. Головей та В. Кашаюк, Н. Жукова, В. Москаленко, В. Сумарокова, О. Шкирінська та ін.);

– наукові публікації композиторів про специфіку творення, культурно-мистецькі та жанрово-стильові атрибуції камерної творчості (І. Белза, М. Денисенко, О. Козаренко, С. Людкевич, А. Чібалашвілі);

– наукові розвідки виконавців про особливості сценічного прочитання камерно-інструментальних творів (Т. Арсенічева, Є. Басалаєва, О. Безбородько, Т. Гомон, Б. Деменко, І. Дружга, С. Зандрок, Д. Харитонова, О. Криса, Т. Менцінський, М. Мимрик, І. Царевич та ін.);

– студії про творчі здобутки українських композиторів у сфері камерно-інструментальної творчості, її стилю атрибутику та динаміку розвитку (Г. Астаплош, О. Берегова, О. Галузевська, Т. Гнатів, Т. Гомон, М. Гордійчук, О. Городецька, О. Гуркова, Г. Єрмакова, М. Копиця, В. Самохвалов, І. Царевич та ін.).

6. Теоретичне та практичне значення роботи полягає в нерозривній єдиності теоретичних висновків дослідження з практикою камерно-інструментального виконавства, що стане в нагоді концертним виконавцям і педагогам, які спеціалізуються на вивченні і популяризації цієї частини музичної культури. **Цінність роботи** визначається тим, що її матеріали і практичні результати можна використовувати в навчальних курсах з історії світової та української музичної культури, сучасної музики, музичної культурології, аналізу музичних творів, історії виконавства тощо.

7. Повнота викладу матеріалів дисертації в публікаціях та особистий внесок здобувача в публікації.

Основні результати дослідження були опубліковані у чотирьох публікаціях наукових статей, що входять до Переліку наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії (станом на 24 квітня 2024), в одній публікації тез доповіді та виступах із доповідями на наукових конференціях.

Структура наукової роботи складається зі вступу з необхідними параметрами дослідження, трьох розділів, загальних висновків, списку використаних

джерел та додатку. У Висновках підсумовано результати дослідження відповідно до завдань, актуалізованих у вступі.

Статті, у яких опубліковано основні наукові результати дисертації

1. Чжан Хань. Художній діалог в українській камерно-інструментальній творчості та його етапні трансформації // Часопис Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2024. № 3 (64). С. 38–57 DOI : [https://doi.org/10.31318/2414-052X.3\(64\).2024.313821](https://doi.org/10.31318/2414-052X.3(64).2024.313821)

Ключові слова: художній діалог, камерно-інструментальна творчість, взаємодія, діалогічність, ансамблеве виконавство, стиль, виконавська стилістика.

2. Чжан Хань. Виконавсько-семантичний простір інструментальної вирахованості Бориса Лятошинського 1920-х (на прикладі Сонати для скрипки і фортепіано (1926)) // Мистецтвознавство України. 2023. Вип. 23. С. 231–237. DOI : <https://doi.org/10.31500/2309-8155.23.2023.294864>

Ключові слова: творчість Бориса Лятошинського, симфонізм, темброфонізм, соната для скрипки і фортепіано, інтерпретація.

3. Чжан Хань. Альтова соната Дмитра Шостаковича у художньому просторі виконавської інтерпретації // Художня культура. Актуальні проблеми. 2022. Вип. 18(2). С. 125–130. DOI : [https://doi.org/10.31500/1992-5514.18\(2\).2022.269802](https://doi.org/10.31500/1992-5514.18(2).2022.269802)

Ключові слова: Дмитро Шостакович, камерна музика, альтова соната, камерно-інструментальний жанр, альтове мистецтво, сонатна форма, Дружинін, Мунтян.

4. Чжан Хань. Особливості виконавської стилістики циклу Івана Карабиця «24 прелюдії для фортепіано» // Сучасне мистецтво. 2022. Вип. 18. С. 277–284. DOI : <https://doi.org/10.31500/2309-8813.18.2022.269743>

Ключові слова: фортепіанний цикл, 24 прелюдії, Іван Карабиць, стиль, концепція, виконавська стилістика.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на plagiat (перевірку наявності текстових запозичень виконано за допомогою системи strikeplagiarism.com), рецензенти дійшли висновку, що дисертаційна робота **Чжана Ханя «Український камерно-інструментальний ансамбль XX століття: композиторська творчість та виконавська практика»** є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів plagiatу та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

8. Апробація матеріалів дисертації.

Наукова праця апробаційного характеру:

1. Чжан Хань. Камерно-інструментальна творчість Бориса Лятошинського воєнного періоду: жанрово-стильова картина задумів [тези доповіді] // Культура і мистецтво в умовах російсько-української війни: художні стратегії, дискурсивні практики, вектори осмислення : збірн. матер. Міжнародної наук.-практ. конф., м. Ки-

їв, 29–30.05.2024 / [упоряд. М. Полякова]; Інститут проблем сучасного мистецтва НАМ України, 2024. 161с. DOI 10.31500/978-617-640-654-9 ISBN 978-617-640-654-9 URL : <https://publish.mari.kyiv.ua/catalog/view/547/803/5002> (дата звернення: 29.09.2024).

1. Прелюдії для фортепіано українських композиторів другої половини ХХ століття: виконавська стилістика [доповідь] // IV Міжнародна наукова конференція «Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології», ПСМ НАМ України, Київ, 16–17 листопада 2022. URL: https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/conf_docs/program/2023-07/Conf_metodology2022.pdf

2. Соната для скрипки та фортепіано Бориса Лятошинського (1926): особливості втілення авторського задуму [доповідь] // VII Міжнародна науково-практична конференція «Україна. Європа. Світ. Історія та імена в культурно-мистецьких рефлексіях», Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського, Київ, 2–4 листопада 2023. URL: https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/8_Programa-2023_2.pdf

3. Камерно-інструментальна соната. Особливості трансформації жанру у ХХ столітті [доповідь] // V Міжнародна наукова конференція «Проблеми методології сучасного мистецтвознавства та культурології», ПСМ НАМ України, Київ, 15–16 листопада 2023. URL: https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/conf_docs/program/2023-12/Program_Metodology_09_12.pdf

4. Камерно-інструментальний дует: органічність виконавської інтерпретації [доповідь] // XIII Міжнародна наукова конференція «Ювілейні та пам'ятні дати 2023 року», Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського, Київ, 20–21 листопада 2023. URL: https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/222-Programa_YUvileyi-2023.pdf

5. Камерно-інструментальна творчість Бориса Лятошинського воєнного періоду: жанрово-стильова картина задумів [доповідь] // Міжнародна науково-практична конференція «Культура і мистецтво в умовах російсько-української війни: художні стратегії, дискурсивні практики, вектори осмислення», ПСМ НАМ України, Київ, 29–30 травня 2024. URL: https://mari.kyiv.ua/sites/default/files/conf_docs/program/2024-09/ENG_29-08_n.pdf

Практична апробація:

Автор дисертаційного дослідження упродовж 2022–2023 pp. організував на батьківщині у м. Сінін (провінція Цінхай, КНР) цикл камерно-інструментальних концертів зі скрипкових творів українських та європейських композиторів. Разом з відомим китайським скрипалем Чжао Лейем як піаніст-ансамбліст взяв безпосередню участь у цих імпрезах:

– в Громадському культурному центрі міста Сінін провінції Цінхай (КНР, 13 серпня 2022 року), у концерті поряд з сонатами для скрипки і фортепіано № 1 та № 5 Л. ван Бетховена прозвучала скрипкова соната Б. Лятошинського (1926) та «Sonata piccola» Є. Станковича;

– у Великому театрі Цінхай (м. Сінін, провінція Цінхай, КНР, 28 квітня 2023 року), у концертному виступі поряд з Сонатою для скрипки і фортепіано Ля мажор FWV 8 С. Франка (1886) було виконано Сонату для скрипки і фортепіано ля мінор, оп. 18 В. Косенка та Сонату для скрипки і фортепіано № 1 М. Коляди;

– в Залі прийомів міста Сінін (провінція Цінхай, КНР, 24 липня 2023 року), в концерті прозвучали скрипкові сонати *in D* та *in E* П. Гіндеміта та дві сонати для скрипки і фортепіано № 1 (1963) та № 2 (1993) М. Скорика.

9. Відповідність змісту дисертації спеціальності з відповідної галузі знань, з якої вона подається до захисту.

За своїм фаховим спрямуванням, науковою новизною і практичною значимістю дисертаційна робота Чжан Хань «Український камерно-інструментальний ансамбль XX століття: композиторська творчість та виконавська практика» відповідає спеціальності 025 — «Музичне мистецтво». Здобувачем повністю виконано освітню та наукову складову освітньо-наукового рівня вищої освіти.

10. Рекомендація дисертації до захисту.

Дисертаційна робота Чжан Хань «Український камерно-інструментальний ансамбль XX століття: композиторська творчість та виконавська практика» відповідає вимогам, передбаченим пунктами 9, 10, 11 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167), а також наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертацій».

Враховуючи високий рівень виконаних досліджень, а також актуальність теми роботи, наукову новизну результатів та їх наукове і практичне значення, розширене засідання кафедри історії української музики та музичної фольклористики рекомендую дисертацію Чжан Хань «Український камерно-інструментальний ансамбль XX століття: композиторська творчість та виконавська практика» до захисту в спеціалізованій вченій раді для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 025 — «Музичне мистецтво» з галузі знань 02 — «Культура і мистецтво».

Результати відкритого голосування:

присутні 13 осіб:

«за» — 13,

«проти» — немає,

«утримались» — немає.

Завідувач кафедри історії української музики
та музичної фольклористики
доктор мистецтвознавства, професор

М.Копиця — Маріанна Копиця

Секретар кафедри історії української музики
та музичної фольклористики
кандидат мистецтвознавства, в. о. професора

О.Путятицька
Ольга Путятицька

Довідка про здобуття наукової кваліфікації «кандидат мистецтвознавства» та музичної фольклористики доктор мистецтвознавства, професору М. С. Копиці (Гончар), що приводить до заснування кафедри історії та теорії музики та музичної фольклористики в Інституті мистецтв Донецького національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди, заснованої доктором мистецтвознавства, професором О. Б. Тищуком та професором, доктором філології та літературознавства, професором С. В. Шевченком, доктором філології та літературознавства, професором А. Г. Руденко, доктором філології та літературознавства, професором С. О. Семенюком та доктором філології та літературознавства, професором І. В. Дороб'єнко, доктором філології та літературознавства, професором Г. В. Степаном, завідувачем кафедри композитурознавства професором І. М. Погребняком та завідувачем кафедри музичного фольклористики професором І. Н. Кальянко, заснованої доктором мистецтвознавства, професором А. В. Бережанко, заснованої доктором мистецтвознавства професором Ю. В. Панченком та завідувачем кафедри фольклористики професором О. В. Копиця та заснованої кафедри музичної фольклористики професором О. В. Чапельником та М. Г. Симоновичем (заснованої

1967 року) згідно з результатами обласної наукової конференції, яка була проведена у Донецьку 14-15 березня 1995 року.

Завідувач кафедри історії української музики
та музичної фольклористики
доктор мистецтвознавства, професор

М.Копиця — Маріанна Копиця

Секретар кафедри історії української музики
та музичної фольклористики
кандидат мистецтвознавства, в. о. професора

О.Путятицька

Ольга Путятицька

Інститут мистецтв НАН України
директор — доктор мистецтвознавства, професор
Василь Григорович Січинський
тел. (044) 429-02-28 — кабінет мистецтвознавства
адреса: вул. Грушевського, 72 — Кабінет мистецтвознавства

Інститут мистецтв НАН України
директор — доктор мистецтвознавства, професор
Ольга Путятицька, вул. Грушевського, 72, кабінет мистецтвознавства

Інститут мистецтв НАН України
директор — доктор мистецтвознавства, професор М. С. Копиця, вул.
Львівська, 14, кабінет мистецтвознавства, вул. Грушевського, 72, кабінет
мистецтвознавства, кандидат мистецтвознавства, доцент
Ольга Путятицька, вул. Грушевського, 72, кабінет мистецтвознавства, вул. Грушевського,
4. Руководитель кафедры истории и теории музыки и фольклористики
Института искусств НАН Украины, директор — профессор В. Григорьевич Сичинский
тел. (044) 429-02-28 — кабинет истории и теории музыки и фольклористики
адреса: ул. Грушевского, 72 — кабинет истории и теории музыки и фольклористики
директор — профессор О. А. Путятицкая, кабинет истории и теории музыки и фольклористики
адреса: ул. Грушевского, 72, кабинет истории и теории музыки и фольклористики, профессор
Мария Копиця, кабинет истории и теории музыки и фольклористики, профессор кафедры
истории и теории музыки и фольклористики № 6, кабинет истории и теории музыки и фольклористики

Фото: Ольга Путятицька. Січеславська музична школа, міського підпорядкування